קא פסיק ותני כו'. הא דלא דייק לעיל בפרק ב' (דף ח.) גבי נכתב ביום ונחתם בלילה משום דהכא נמי לא דייק אלא משום דכיון דכבר אשמועינן דמוקדם פסול ממילא ידעי' דצריך שיהיו מקום הזמן אפילו לא הוי תני ליה דהכי נמי לא תנא צריך שיהיו מקום הרי את מותרת לכל אדם:

לכשאכנסנה אגרשנה אינו גט. פירש בקונטרס משום דהוי גט ישן וקשה דאינו גט משמע דאינו גט כלל וכגט ישן אם נתגרשה מיגשא לכתחלה כדאמר לקמן בהזורק (דף עט:) ואומר ר"ת דבגט ישן ליכא אלא איחוד בעלמא והכא דכעקה גרע טפי דודאי איכא ביאה וא"ת דבינמות פ"ה (דף נב.) גרסינן אהך מילתא לכשאכנסנה אגרשנה הרי זה גט מפני שבידו לגרשה ולפי' הקונטרס ניחא דפי' שם דגט ישן מיהא הוי ° ור"ת מפרש דהתם איירי כשכתב בו זמן הנמיגה דאפי' גט ישן לא הוי והכא כשכתב זמן קודם נישואין[1]:

הכא נמי גזירה שמא יאמרו גיטה קודם לבנה. וא"ת מה קפידא הוא שיכתוב הסופר זמן והא ליכא למיחש שיבא לגרש בגט זה אחר נישואין שהרי עדים לא יחתמו לו דאז שהוא מוקדם ואיכא למיחש בנישואין משום פירי ואומר ר"ת דכיון שרואין העדים שכתב בגט ארוסתי יחתמו אחר הנשואין כי יסברו דעודה ארוסה וא"ת כשיגיע מקום הזמן נמי איכתבו זמן ביום גרושין איכא למיחש שיאמרו גיטה קודם לבנה כיון שרואין שכתוב בגט ארוסתי וסברין שלא נישא לו מעולם וגם יפסידו הלקוחות פירות שמכר להם הבעל שלא כדין דיאמרו ארוסה היתה ואין לו פירות וי"ל דלקוחות לא יקנו פירות אם לא שידעו שנשואה היתה ויביאו עדים על כך וגם על בנה ידקדקו ויראו שנתעברה לפני הזמן הכתוב בגט ויתברר הדבר שנשא א"כ יש לדבר קול שנישאת אלא שאין זמן הנישואין ידוע כל כך וידעו דמה שכתוב בגט ארוסתי לפי שנכתב קודם נישואין אבל אם נכתב זמן של קודם נישואין יאמרו כל שעה דגיטה קודם לבנה אבל קשה דלמה לן טעמא דגיטה קודם לבנה כיון שהיא נשואה וכתוב בו זמן של אירוסין יפסל למ"ד משום פירי כמו גט שאין בו זמן כלל שאין שום הוכחה ממון זמן הכתוב בגט זה: **הכא** נמי מיחזי כשיקרא. וא"ת ורב פפי מ"ש דנקט אשרתא טפי מכל שטרות ואומר ר"י דרכותא היא באשרתא אע"פ שידעין שהחתימת העדים אמת ומזומנים העדים לפניהם לקיימה: **וליתא** לדרב פפי. תימה דמסיק לליתא ורב נמי לא סבר לה ובפרק ב' דכתובות (דף כא:) פריך מינה לרב גבי ג' שיטבו לקיים את השטר ומגיה מתוך כך דבגרי רב אימא עד שלא כתבו כו' וי"ל דודאי אליבא דרב ליתא והתם פריך לגישנא דקאמר משמיה דרב הונא ולא מסיים בה אמר רב ואית דלא גרים הכא לדרב פפי אלא ליתא ופי' ליתא לקושיא דבשטרות לא חיישינן למיחזי כשיקרא דאמר רב נחמן וכו' ודוקא באשרתא חיישי' למיחזי כשיקרא שהוא קיום השטר ובפ"ב דכתובות (דף כא:) דאיירי בקיום השטר פריך שפיר מינה ובפ' הכותב (שם פה.) דמייתי לה אפסק דין דרב ביבי קאמר נמי וליתא יש לפרש כמו הכא וליכא כולי האי מיחזי כשיקרא שכותבין שנשנעה כמו שפסקו לה ב"ד: הא

קשיא דר' אלעזר כו'. ריש"א מוקמת כר"א ומכשיר לכתוב טופסי גיטין וסיפא פליג ואמר מון מגיטי נשים: **משום קטעה.** מפני התקנה דקתני לאו אהיתתא דטופסי קאי אלא אגרוש שיהיו קאי מפני תקנת קטעה: **ור"מ היא.** דלא בעי כתיבה לשמה ולא צריך שיהיו מקום הרי את מותרת אלא מקום השמות לבדן משום קטטה ומקום הזמן משום מוקדם: **דאפי' תורף.** עם השמות לכתוב דכי כתיב וכתב לה אתהיתתא עדים קאי שהיא עיקר כתיבתו: **דקא כתיב.** ומזכיר שמו ושמה: **ורפא עלה.** וכי משכח לגט מזומן יהיב ליה ניהלה: **ומעגן ומוסיב לה.** כשהיא מגורשת: **דאפי' טופס לא לכתוב.** גזירה משום תורף דאורייתא: **ל"ש מן האירוסין.** המגרש לארוסתו צריך לכתוב זמן כשר ולא מוקדם: **למ"ד משום פירי איכא.** שאם יכתוב זמן לגט ביום והוא יגרשנה לאחר זמן והיא עורפת מיום הכתיבה: **ארוסה מי איכא לה פירי.** מי איכא לה דין פירי הלא אינו אוכל פירות אלא משעת מגלה כתובה ואילך שהוא מתמיד בפרקונה כדאמרי' בנערה שנתפתתה (כתובות דף מז:): **משום הקנס ולד.** הצריכו להניח מקום זמן לגט ארוסה: **ולא הוה ידענא מאי היא.** דמאי ולד יש לארוסה: **כיון דשמעיתא להא דתניא דכתבו גט לארוסתי.** עכשיו ולא אמנו לה עד לאחר שהכנסנה: **אינו גט.** דגט ישן הוא שמא תתעבר כשיכנסנה ואמרו גיטה קודם לבנה שיהיו סבורים שנתנו לה ביום שנכתב: **הכא נמי.** נמתני' משום הכי צריך להניח מקום זמן אף לטופס הארוסה שמא יכתוב זמן לגט ביום והוא לא יגרשנה עד לאחר נישואין ויאמרו בלא קידושין וכתובה נתעברה לאחר גירושין ופגם הוא למשפחה: **הלכתא כר' אלעזר.** שפוסל בטופסי גיטין גזירה משום תורף: **עוכינא דחכימי.** מאוזר שנחכמים: **ואפילו בשאר שטרות.** במאי דפליג ר' אלעזר אדר' יהודה ואכשר בטופסי שטרות אמר רב נמי הלכה כר"א בתמיה: **אשרתא.** קיום השטר שהעדים מעידין על כתב ידיהם בב"ד וב"ד כותבין בו במותב תלתא הויא ואתו פלוני ופלוני ואפסידו אתתיהון ידייהו ואקרעוהי וקיימוהי כדאזי וחזיתמין: **מלאו בחשפה.** ולא נכתב לשם אשה כלל אלמא לא מייתין למיחזי כשקרא כיון דנתפס בעתו וחתמו: **בו.** ביום של חתימה: **ופרעו.** בו ביום: **אינו חוזר ולוה בו.** ואפי' ביום מלוה דאשונה לאחר פרעון דליכא למיחש למוקדם והכי מפרשינן לה בשנים אוחזין (ב"מ ח.): **שכבר נתחל שעבודו.** כשפרעו ובטל השטר ואין הקלקעות משועבדות שוב למלוה השניה שלא עליה נתחם שטר זה והוא לה מלוה על פה: **אבל לשיקרא.** אם היה נתחם על מלוה זו אע"פ שנכתב קודם הלוואה כשר אם בו ביום נכתב:

מתני'

מתני'

כ) [לעיל כח: וש"נ], **ג)** [לעיל ט:], **ד)** [לקמן עט:], **ה)** כתובות נב. כריתות יג:, **ו)** כתובות כח: פה. [ועי' בטוש"ע מ"מ סימן מו סעיף כד וכנסת"ג וכש"ך], **ז)** [אשרתא לשון מחוק כמו אשרו המון כך כתב רש"י לקמן לד. ד"ה אשור], **ח)** כתובות פס. לעיל ג: כב. ב) [ש"מ ח. כתובות פה. ב] [וש"ע פוס' יבמות נב. ד"ה לכשאכנסנה ופוס' כ"ב כלה: ד"ה כלו],

גליון הש"ס

גמ' ואדל"ד ומעגן. עי' לקמן לג. ע"א תד"ה ומעגן: **שם אר"ר אבא בר שלא.** בסגל הגדולות הנגנות הש"ס כתב ל"ל דנה: **תוס'** ד"ה לכשאכנסנה ובר ור"ת **ספרים דהתם.** עי' כ"ב דף קנה ע"ב תד"ה כל. קדושין דף סד ע"ב תד"ה רבי סבר:

תוספות רי"ד

קשיא דר' אלעזר אדר' אלעזר. פי' ברישא תני דכותב תופסי גיטין ולא גזר תופס אשו תורף: תרי תנאי אליבא דר"א: ומקום הזמן. קסיק ותני לא שנא מן הנישואין לא שנא מן האירוסין צריך שיכתוב זמן בגט. א"ר דירא אמר רבא בר שילת אמר רב המנונא סבא אמר רב אדא בר אהבה הלכתא כר"א פי' אמרי' עידי סמירה כרתי (והרב פי' הלכה כר"א דגזר תופס אשו תורף וצריך שיכתב כולו לשמה) קרו עליה דר"א טובינא דחכימא אמר רב פפא משמיה דרבא האי אשרתא דדייני דכתיבא מקמיה דליחוי שהדי אתתמות ידייהו פסולה משום דמיחזי כשיקרא. וליתא לדרב פפא דאמר רב נחמן אומר היה ר"מ אפילו מצאו באשפה חתמו ונתנו לה כשר פי' דקסבר ר"מ עידי אתתימה כרתי והאי וכתב לאו אכתיבה הגט קאי אלא אחתימתו. ואפילו רבנן דהיינו ר"א לא פליגי עליה דר"מ אלא בגיטי נשים דכציא כתיבה לשמה אבל בשאר שטרות לא דא"ר אסי א"ר יוחנן שטר שלוה בו ופרעו אינו חוזר ולוה בו

עין משפט נר מצוה

א [מיי' פ"ג מהל' גירושין הי"ז טוש"ע אה"ע סי' קלב סעי' ח]:
יז ב. מיי' פי"ד מהלכות מלוה ולוה הלכה ז סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סימן מה סעיף ה:
יח ג מיי' פי"ו מהלכות עדות הל' ז סמג עשין קמה טוש"ע ח"מ סימן מו סעיף כד [סי' ט סעיף כז]:

מוסף רש"י

משום בת אחותו. והיא אמו ואמא אותה מזונה מחמיי וחם עליה אלא מחמת וכוסב לה גט אלא זמן וזמן לה וכמעיידין עליה בגיה דין מוציאה ניטה ואומרת גרושה היתי ופגיה בלותה שבה (לעיל יז. וכעי"ז יבמות לא.). **משום פירות.** שמזמן הגט ואילך אם ימות הבעל בפירות נכסי מלוג אלה תגנס ואם לא היה מי זמן יהיה מוכר ואולך וכשתמנע לדין היה ידה על התחתונה. שיאמר לה קודם גירושין מכרתי לעיל יז.). דקסבר משעה שנתן עיניו בה לגרשה שוב אין לו לבעל פירות (יבמות לא:). **קרי רב עליה דר"א טובינא דחכימי.** מאוזר שנחכמים, אמרי מתרגמינן טובא, כ' אלעזר הוא כי אלעזר בן שמוע ומלמידו של ר"ע היה כדאמרינן ביבמות הכנס על יבמתו (שם:) והיה הטולה שמם עד שבא ר"ע אצל רמיביו שבגדרום ושנה לסם, ר"מ ור' יהודה ור' יוסי ור"ש ורבי אלעזר בן שמוע (כתובות מ.). **אשרתא דדייני.** לשון חוזק שמחזקין את השטר וכותבין אשרטוסי (כתובות כא:) כמו ישר כתן, קיום השטר שכתבין דייני ומתוכ תלמה הויא ואתו פלוני ופלוני ואפסידו אתתיהון ידייהו ואקרעוהי וקיימוהי (שם פה. וגרס אשרתא דשטרי). **מקמי דליסהדי סהדי אתתימת ידייהו.** עד שלא העידו העדים על כתב ידם כתבו הדיינין בתוכב תלמה הויא ואפיק שטרא דן קדמתא ואפסידו פלוני ופלוני אתתימת ידייהו ואקרעוהי וקיימוהי (שם כא.). **שטר שלוה בו ופרעו.** בו ביום, אינו חוזר ולוה בו. אפילו בו ביום ופע"ג דלאו מוקדם הוא שהרי ביום הלוהה נכתב, שכבר נמחל שעבודו. משפרעו כבל השטר ונמחלת מלוה השניה מלוה על פה ואינו נוטה מן הלקוחות (כתובות פה.). משפרע מלוה דאשונה, ושל אחרונה לא נכתב והויא לה מלוה על פה ושורף לקוחות שלא כדין דאין מלוה על פה נוטה מן הלקוחות (ב"מ יז.). **אבל משום שיקרא.** שלא נכתב על מלוה א, לא חיישינן. אם לא שיש מכר ביטול שטר גמור (כתובות פה:).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com